

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

เนื่องด้วยวิธีการสืบพยานในชั้นศาลตามปกติของคดีอาญา ไม่ว่าจะเป็นการสืบพยานโจทก์หรือพยานจำเลยมีหลักการสำคัญก็คือ การสืบพยานต้องกระทำโดยเปิดเผยและต่อหน้าจำเลย ซึ่งถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 172 วรรคหนึ่ง ซึ่งเหตุผลของบทบัญญัติดังกล่าวก็เพื่อให้จำเลยต่อสู้คดีได้อย่างยุติธรรม และการกระทำความผิดอาญานั้นพยานบุคคลในคดีอาญาย่อมเป็นพยานสำคัญส่วนหนึ่งที่จะนำไปสู่การรู้เห็นเหตุการณ์การกระทำความผิดของจำเลยอันจะนำมาสู่กระบวนการยุติธรรมที่เที่ยงตรงและถูกต้องในการลงโทษจำเลยว่าได้กระทำความผิดจริง นอกจากนี้ หลักการดังกล่าวถือเป็นสิทธิของจำเลยที่จะได้รับการเผชิญหน้ากับพยาน (Right to confront Witness) และถือเป็นสิทธิที่สำคัญ¹ เนื่องจากจำเลยจะได้เห็นพยานและได้ร่วมฟังการนำสืบพยานและใช้สิทธิในการถามค้านพยานของคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งที่ทำให้การเป็นปฏิปักษ์แก่ตนอันหลักประกันที่ว่าพยานบุคคลจะได้รับความกดดัน เพื่อจะได้เบิกความตามความเป็นจริง เนื่องจากการที่ถูกฝ่ายจำเลยถามค้านในระหว่างการพิจารณา ในขณะเดียวกันการที่คู่ความได้มาเผชิญหน้ากันทำให้ศาลสามารถแสวงหาข้อเท็จจริงได้ กรณีเช่นนี้จึงถือว่าเป็นวิธีที่ดีที่สุดของการค้นหาความจริง² เพราะเชื่อว่าสิทธิในการถามค้านพยานฝ่ายตรงข้ามนี้เป็นสิ่งที่นำไปสู่ความจริง โดยกระบวนการทั้งหมดนี้จะต้องกระทำอยู่บนพื้นฐานความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย กล่าวคือ ต้องให้โอกาสจำเลยต่อสู้คดีอย่างเต็มที่ซึ่งส่งผลให้การกล่าวหาใดๆ ต้องกระทำต่อหน้าจำเลย และการพิจารณาคดีโดยเปิดเผยต่อหน้าประชาชนจะได้รับการตรวจสอบจากประชาชนว่าเป็นการกระทำที่บริสุทธิ์ ปราศจากอคติหรือการบิดเบือนข้อเท็จจริง

การสืบพยานบุคคลในคดีอาญาที่ถือว่าเป็นปัญหามากในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาโดยเฉพาะอย่างยิ่งในชั้นพิจารณาคดี คือ การนำพยานบุคคลเข้ามาเบิกความเป็นพยานในชั้นศาล ซึ่งประเด็นนี้เป็นปัญหาในทางปฏิบัติค่อนข้างมาก เนื่องจากพยานบุคคลเป็นพยานที่มีความสำคัญและมีปัญหามากกว่าพยานประเภทอื่น ในการดำเนินกระบวนการพิจารณาทางอาญาพยานบุคคลจึงขึ้นอยู่กับปัจจัยพื้นฐานหลายด้านที่เป็นสาเหตุให้เกิดการผันแปรเปลี่ยนแปลงได้ง่าย

¹ พรเพชร วิชิตชลชัย. (2542). *คำอธิบายกฎหมายลักษณะพยาน* (พิมพ์ครั้งที่ 4). หน้า 228.

² Robert S. (1974). *Hunter federal Trial Handbook*. p. 301.

อาทิเช่น สภาพจิตใจของพยาน ความสามารถในการจดจำ อารมณ์ เป็นต้น ตลอดจนความรู้สึกไม่ปลอดภัยและความหวาดกลัวในด้านต่างๆ จนทำให้พยานไม่กล้ามาเบิกความในชั้นศาล จัดเป็นปัญหาที่ก่อให้เกิดผลเสียต่อกระบวนการยุติธรรมทางอาญามาก เพราะทำให้สูญเสียตัวแปรหลักในการค้นหาความจริงแห่งคดีที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ คำเบิกความของพยานบุคคลเป็นสิ่งที่มีความสำคัญที่ช่วยให้ศาลสามารถชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานในคดีอาญาเพื่อวินิจฉัยตัดสินคดีด้วย ซึ่งระดับภาระการพิสูจน์ของโจทก์ในคดีอาญาสูงกว่าระดับภาระการพิสูจน์ชนิดอื่นๆ เนื่องจากคดีอาญามีผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของจำเลย การพิสูจน์จนสิ้นสงสัย คือ การแสดงให้ศาลเห็นด้วยพยานหลักฐานถึงการมีอยู่ของข้อเท็จจริงโดยปราศจากความสงสัย เป็นการนำสืบให้เห็นถึงความเป็นไปได้ที่สูงกว่าความเป็นไปได้ในคดีแพ่ง พยานหลักฐานของโจทก์ที่เพียงพอพิสูจน์ว่าจำเลยอาจกระทำความผิดไม่เพียงพอที่จะลงโทษจำเลย โจทก์จะต้องนำสืบด้วยพยานหลักฐานของโจทก์เองว่าจำเลยเป็นผู้กระทำความผิดโดยปราศจากข้อสงสัยอันสมควรและไม่ใช่เรื่องของการเปรียบเทียบพยานของโจทก์และจำเลยว่ามีน้ำหนักดีกว่ากันอย่างไรในคดีแพ่ง แต่อย่างไรก็ดี โจทก์ในคดีอาญาก็ต้องนำสืบให้ถึงขนาดว่าจำเลยต้องเป็นผู้กระทำความผิดโดยแน่แท้อย่างแน่นอน ไม่ และที่โจทก์ต้องนำสืบให้สิ้นข้อสงสัยก็เฉพาะข้อสงสัยที่มีเหตุผลตามสมควรเท่านั้น ข้อสงสัยที่ห่างไกลต่อเหตุผลไม่เป็นเหตุให้ศาลยกฟ้อง ความสงสัยตามสมควรในทางปฏิบัติย่อมแตกต่างกันไปตามลักษณะคดีและตามความหนักเบาของข้อหาในคดีด้วย

นอกจากนี้ การนำพยานหลักฐานเข้าสู่คดีมีความสำคัญอย่างมากและยากลำบากยิ่งกว่าการแสวงหาพยานหลักฐานขึ้นมาอีกระดับหนึ่ง เพราะถึงแม้ว่าจะแสวงหาพยานหลักฐานได้แล้ว แต่ถ้านำพยานหลักฐานนั้นเข้ามาสู่คดีได้หรือนำมาได้ไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ พยานหลักฐานที่หาได้นั้นก็ย่อมไม่เกิดประโยชน์ต่อคดีแต่ประการใดเลย อาทิเช่น ในคดีที่มีประจักษ์พยานรู้เห็นเหตุการณ์ในขณะที่เกิดเหตุ แต่เมื่อจะนำบุคคลเหล่านั้นมาเป็นพยานในคดีกลับได้รับการตอบปฏิเสธและไม่ให้ความร่วมมือ ครั้นเมื่อพยานมาอยู่ต่อหน้าจำเลยในชั้นศาล ส่วนใหญ่พยานก็ยังไม่กล้าพูดความจริงหรือสิ่งที่ประสบพบเจอมา และดังเป็นที่ทราบกันแล้วว่า การสืบพยานในคดีอาญาต้องมีการเผชิญหน้ากันระหว่างพยานกับจำเลย อันเป็นไปตามหลักการพิจารณาและสืบพยานต้องกระทำโดยเปิดเผยต่อหน้าจำเลย ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 172 วรรคหนึ่ง

ครั้นต่อมาเมื่อได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 172 วรรคสามใหม่โดยการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในชั้นพิจารณาคดี จึงทำให้การพิจารณาและสืบพยานในศาลในปัจจุบันนี้ สามารถกระทำได้โดยไม่ต้องให้พยานเผชิญหน้าโดยตรงกับจำเลยการสืบพยานบุคคลดังกล่าวเป็นการสืบพยานที่กระทำในศาล โดยให้พยานอยู่ในห้องอีกห้องหนึ่งต่างหากจากห้องพิจารณาที่ใช้สืบพยานโดยปกติ และให้พยานเบิกความจากห้องที่จัดไว้ต่างหาก โดยถ่ายทอดการเบิกความของพยานผ่านระบบโทรทัศน์วงจรปิดเข้าไปยังห้องพิจารณาคดีโดยที่ศาล อัยการ หรือ

ทนายโจทก์ หรือทนายจำเลยอยู่ในห้องพิจารณา โดยศาลและคู่ความทั้งสองฝ่ายสามารถถามคำถามต่อพยาน ทั้งนี้ เพื่อเป็นการลดบรรยากาศที่ตึงเครียด กดดัน หวาดกลัว ที่พยานอาจรู้สึกจากการเข้าร่วมการพิจารณาร่วมกับจำเลย เพื่อที่พยานดังกล่าวจะไม่เกิดความรู้สึกตึงเครียด และกล้าที่จะเบิกความด้วยความเป็นจริง

การสืบพยานบุคคลด้วยวิธีการพิเศษตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 172 วรรคสามยังต้องพิจารณาถึงเพศ อายุ สถานะ สุขภาพอนามัย ภาวะแห่งจิตของพยานหรือความเกรงกลัวที่พยานมีอยู่ต่อจำเลย หากปรากฏว่าพยานบุคคลนั้นเข้าหลักเกณฑ์ใด ตามที่กฎหมายกำหนด จึงจะสามารถทำการสืบพยานบุคคลโดยใช้วิธีการพิเศษตามมาตรา 172 วรรคสามได้ ซึ่งหลักการสืบพยานดังกล่าวมีดังนี้ คือ เป็นการสืบพยานที่กระทำในศาลโดยให้พยานอยู่อีกห้องหนึ่งต่างหากจากห้องพิจารณาที่ใช้สืบพยานตามปกติและให้พยานดังกล่าวเบิกความจากห้องที่จัดไว้ต่างหาก โดยถ่ายทอดการเบิกความของพยานผ่านระบบโทรทัศน์วงจรปิดเข้าไปยังห้องที่พิจารณาคดีโดยที่ศาล อัยการหรือทนายโจทก์ ทนายจำเลย จำเลย อยู่ในห้องพิจารณาโดยที่คู่ความทั้งสองฝ่ายสามารถถามคำถามต่อพยานได้โดยที่พยานไม่เห็นฝ่ายที่อยู่ในห้องพิจารณา รวมถึงบรรยากาศในห้องพิจารณา ทั้งนี้ เพื่อเป็นการลดบรรยากาศความตึงเครียดในห้องพิจารณาซึ่งวิธีการสืบพยานวิธีนี้ จำเลยยังคงมีสิทธิในการเผชิญหน้ากับพยาน รวมถึงสิทธิในการถามค้านพยานอีกด้วย และศาลเองก็สามารถสังเกตกริยาท่าทางของพยานด้วยตนเองได้อีกด้วย

อย่างไรก็ดี การสืบพยานบุคคลด้วยวิธีการพิเศษตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 172 วรรคสาม พยานบุคคลยังคงต้องมาศาลเพื่อให้ถ้อยคำด้วยตนเอง จึงมีโอกาที่พยานดังกล่าวจะได้พบเจอกับจำเลยในบริเวณของศาล ซึ่งจำเลยอาจเข้ามาทักทายพูดคุย หรือแสดงกริยาใดๆ จนทำให้พยานเกิดความเกรงกลัวไม่กล้าให้ถ้อยคำหรือให้ถ้อยคำไม่ตรงกับความเป็นจริง เพราะการกดดันหรือข่มขู่ให้พยานเกิดความหวาดกลัวนั้นไม่จำเป็นต้องกระทำเฉพาะแต่ในระหว่างการพิจารณาคดีเท่านั้น ดังนั้น บทบัญญัติในมาตรา 172 วรรคสามจึงยังคุ้มครองสิทธิของพยานได้ไม่เพียงพอ และเพื่อป้องกันมิให้พยานถูกข่มขู่ในกรณีดังกล่าวอันเนื่องมาจากพื้นที่บริเวณศาลมีบริเวณที่จำกัดไม่ได้กว้างขวางมีโอกาที่พยานจะได้พบกับคู่ความฝ่ายตรงข้าม ซึ่งเป็นการเสี่ยงต่อความปลอดภัยของพยานที่จะถูกข่มขู่หรือได้รับอันตรายแก่ร่างกายหรือชีวิต จึงจำเป็นที่ต้องมีการศึกษาถึงวิธีการสืบพยานในรูปแบบต่างๆ ที่มาใช้เพื่อปกป้องมิให้พยานบุคคลเผชิญหน้าโดยตรงกับจำเลย

หากวิเคราะห์เปรียบเทียบการสืบพยานโดยจัดให้มีการถ่ายทอดภาพและเสียงของกฎหมายไทย และกฎหมายของต่างประเทศ อาทิเช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา จะเห็นได้ว่าในประเทศสหรัฐอเมริกาได้มีการบัญญัติเกี่ยวกับการสืบพยานโดยจัดให้มีการถ่ายทอดภาพและเสียง ดังนั้น ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดอยู่พร้อมกันสามารถเห็นภาพและเสียงได้ยินเสียงของผู้พิพากษา ทนายความ จำเลย

เจ้าหน้าที่ตำรวจ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น รวมทั้งพยานหลักฐานและข้อมูลในกระบวนการก่อนสืบพยาน ทนายความมาปรากฏตัวต่อศาลพร้อมกับจำเลย เว้นแต่จำเลยจะสละสิทธิที่จะมีทนายอยู่ด้วยในขณะบันทึกภาพและเสียง ซึ่งจำเลยและทนายจำเลยจะสามารถเห็นและได้ยินเสียงซึ่งกันและกัน โดยมีโทรศัพท์ส่วนตัวที่กันไว้สำหรับการสนทนาส่วนตัวและเมื่อจำเลยปรากฏตัวทางอิเล็กทรอนิกส์ ศาลจดบันทึกคำร้องต่างๆ เช่นเดิมราวกับว่าจำเลยได้มาปรากฏตัวต่อศาล จะไม่มีการบันทึกทางอิเล็กทรอนิกส์ เว้นแต่จะมีกฎระเบียบที่กำหนดโดยศาลว่าให้กระทำได้ ซึ่งการนำสื่ออิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการสืบพยานบุคคลในศาล ในประเทศสหรัฐอเมริกาเริ่มเป็นที่นิยมแพร่หลาย ทั้งนี้ โดยเริ่มจากการนำสื่อ Video Conferencing มาใช้ในกระบวนการก่อนชั้นพิจารณา (pretrial) เป็นส่วนมาก เนื่องจากกฎหมายมิได้บัญญัติให้ต้องกระทำต่อหน้าจำเลยจึงไม่มีเงื่อนไขเรื่องการเผชิญหน้า แต่สำหรับในชั้นของการพิจารณา Video Conferencing กลับถูกนำมาใช้น้อย เนื่องจากมีข้อจำกัดเรื่องการเผชิญหน้า และเนื่องจากในชั้นพิจารณากฎหมายกำหนดว่าการสืบพยานต้องทำต่อหน้าจำเลย ด้วยมุ่งหมายให้จำเลยได้มีโอกาสตรวจสอบความน่าเชื่อถือของพยานและถามค้านพยาน ดังนั้น การสืบพยานโดยใช้เครื่องมือ Video Conferencing ในประเทศสหรัฐอเมริกาจึงถูกกำหนดให้ใช้โดยมีเงื่อนไข คือ จำเลยต้องมาปรากฏตัวต่อศาลในแต่ละขั้นตอนของการพิจารณา ถ้าจำเลยไม่ต้องการที่จะมาศาล จำเลยต้องแจ้งตั้งแต่เริ่มกระบวนการพิจารณาหรือเมื่อให้การรับสารภาพ ถ้าเป็นการสมัครใจที่จะไม่มาศาลหลังจากการพิจารณาได้เริ่มต้น (ไม่ว่าในระหว่างการพิจารณาจะได้แจ้งให้ศาลทราบตามข้อบังคับของศาลหรือไม่) หากเป็นคดีที่มีโทษถึงขั้นประหารชีวิต และเป็นการสมัครใจที่จะไม่มาศาลตามข้อกำหนดในคำพิพากษา หรือภายหลังจากที่ได้เตือนว่าเป็นการขัดขวางกระบวนการพิจารณา หรือทำให้เกิดความวุ่นวาย หรือกระทำต่อไป ศาลมีอำนาจสั่งให้จำเลยออกไปจากห้องพิจารณา สำหรับกรณีที่จำเลยไม่ต้องมาศาล เช่น เมื่อทนายความมาศาลแทนจำเลยและจำเลยได้จัดการตามข้อกำหนดแล้ว หรือเมื่อการกระทำความผิดของจำเลยมีโทษปรับหรือจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับและศาลอนุญาตโดยจำเลยยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรให้นำจำเลยมาฟ้อง ให้การพิจารณาและตัดสินโดยไม่มีตัวจำเลย หรือเมื่อการพิจารณาเกี่ยวข้องกับการต่อสู้ทางคดีหรือการสืบพยาน อันเป็นคำถามข้อกฎหมาย หรือเมื่อกระบวนการพิจารณาเกี่ยวข้องกับการแก้คำพิพากษา ภายใต้กฎข้อที่ 25

การใช้ Video Conferencing ของประเทศสหรัฐอเมริกามีความเคร่งครัดต่อหลักการคุ้มครองสิทธิของจำเลยในการเผชิญหน้ากับพยานโดยที่กฎหมายกำหนดให้ในการสืบพยานทุกครั้งไม่ว่าจะเป็นการสืบพยานด้วยวิธีใด จำเลยต้องมาปรากฏตัวต่อหน้าศาลทุกครั้ง ซึ่งบทบัญญัติที่เป็นข้อยกเว้นของการไม่ต้องมีตัวจำเลยอยู่ร่วมในการพิจารณาล้วนแต่เป็นกรณีที่มีการดำเนินกระบวนการพิจารณานั้นๆ ไม่เป็นการละเมิดต่อสิทธิใดๆ ของจำเลยที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย เช่น เมื่อการกระทำความผิดของจำเลยมีโทษปรับ หรือจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ และศาล

อนุญาตโดยจำเลยยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรให้นำจำเลยมาฟ้อง ให้การพิจารณาและตัดสินโดยไม่
มีตัวจำเลย เป็นกรณีเป็นการกระทำความผิดที่มีโทษเพียงเล็กน้อย หากจำเลยให้ความยินยอมเป็น
หนังสือ อันเป็นการแสดงออกถึงความเข้าใจและรู้ถึงการสละสิทธิดังกล่าว ศาลจึงยอมอนุญาตให้
จำเลยไม่ต้องมาร่วมการดำเนินกระบวนการพิจารณา และหากเป็นการพิจารณาเกี่ยวข้องกับการต่อสู้ทาง
คดี หรือการสืบพยานอันเป็นคำถามข้อกฎหมายแล้ว ถือเป็นอีกกรณีหนึ่งที่ไม่จำเป็นต้องมีตัวจำเลยอยู่
ร่วมในการพิจารณาคดีเช่นกัน เป็นหลักเกณฑ์การปรากฏตัวของจำเลยที่ทำให้การดำเนินกระบวนการ
พิจารณา สามารถดำเนินไปด้วยความรวดเร็ว ทั้งนี้ เพราะหากปฏิบัติตามหลักการพิจารณาคดีและ
การสืบพยานต้องกระทำโดยเปิดเผยต่อหน้าจำเลยอย่างเคร่งครัดแล้ว ในบางกรณีหากเป็นคดีที่ไม่มี
ข้อยุ่งยากหรือเป็นคดีที่มีความผิดเล็กน้อย ที่จำเลยให้การรับสารภาพในคดีดังกล่าวแล้ว หากจำเลย
ไม่สามารถมาปรากฏตัวต่อหน้าศาลได้ไม่ว่าด้วยเหตุใดก็ตาม ศาลก็ไม่สามารถที่จะดำเนินกระบวนการ
พิจารณาต่อไปได้ ต้องเลื่อนคดีออกไปจนกว่าจำเลยมาศาลจึงจะทำการพิจารณาและสืบพยานต่อไป
ได้ส่งผลให้การดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีดังกล่าวมีความล่าช้า

เห็นได้ว่า แม้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการออกกฎหมายฉบับนี้จะมีความพยายาม
หลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าระหว่างพยานกับจำเลย เพื่อที่จะสามารถค้นหาข้อเท็จจริงแห่งคดีได้มากกว่า
การเผชิญหน้ากันโดยตรงในห้องพิจารณา อันเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการคุ้มครอง
พยานที่ต้องมาเบิกความในชั้นศาล แต่บทบัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา
172 วรรคสามที่มีเจตนารมณ์เพื่อคุ้มครองพยานก็ยังคงคุ้มครองพยานบุคคลในชั้นศาล ได้ไม่
เพียงพอ เพราะเหตุว่า บทบัญญัติในมาตรา 172 วรรคสาม ยังไม่มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรมใน
ประเด็นเรื่องของการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการคุ้มครองพยานในกระบวนการพิจารณาคดีอาญาอยู่
หลายประการดังนี้

ประการแรก เนื่องจากบทบัญญัติดังกล่าวมิได้มีการกำหนดลักษณะความร้ายแรงแห่ง
ประเภทของคดีอาญาที่จะได้รับความคุ้มครองด้วยการมิให้มีการเผชิญหน้ากันระหว่างพยานกับ
จำเลย

ประการที่สอง เนื่องจากบทบัญญัตินี้ได้นำมาใช้ในการกำหนดในเรื่องของการสืบพยานโดย
การใช้โทรศัพท์วงจรปิด สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือวิธีอื่นตามที่กำหนดในข้อกำหนดของประธานศาล
ฎีกา ปัญหาว่าการใช้โทรศัพท์วงจรปิด สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือวิธีอื่นตามที่กำหนดในข้อกำหนดจะ
รวมถึงการนำเอาระบบการประชุมทางจอภาพมาใช้ด้วยหรือไม่ ซึ่งในมาตรา 172 วรรคสามมิได้มี
การระบุให้เป็นรูปธรรมชัดเจน

5.2 ข้อเสนอแนะ

สำหรับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในมาตรา 172 วรรคสามที่ให้นำโทรทัศนวงจรรปิดมาใช้ในการสืบพยาน เพราะเหตุที่กระบวนการพิจารณาคดีอาญาของไทยมีปัญหาเรื่องการนำพยานบุคคลเข้ามาสืบในชั้นศาลเพิ่มมากขึ้นทุกวัน โดยพยานส่วนใหญ่ไม่กล้าเบิกความหรือหากมาเบิกความต่อหน้าศาลก็ไม่กล้าพูดความจริง เพราะเหตุที่ต้องมีการเบิกความโดยการเผชิญหน้ากับจำเลยโดยตรง และส่งผลให้เสียความเป็นธรรมและไม่สามารถค้นหาความจริงแห่งคดีได้เต็มที่ นอกจากนี้ บทบัญญัติในมาตรา 172 วรรคสามก็ยังเป็นการบัญญัติขึ้นมาเพื่อที่ไม่ต้องสืบพยานต่อหน้าจำเลยเหมือนดังเช่นหลักทั่วไปในมาตรา 172 วรรคหนึ่งที่การพิจารณาและสืบพยานในศาลต้องกระทำโดยเปิดเผยและต่อหน้าจำเลย และจากการศึกษาบทบัญญัติในมาตรา 172 วรรคสามก็ยังไม่สามารถคุ้มครองพยานบุคคลในชั้นศาลได้อย่างแท้จริง กล่าวคือ การที่ให้มีการสืบพยานโดยโทรทัศนวงจรรปิดนั้นในวันที่มีการพิจารณาคดี พยานก็ยังคงต้องเดินทางมาเบิกความในศาลอยู่ดี โอกาสที่พยานจะต้องเจอหรือเผชิญหน้ากับจำเลยในศาลก็มีสูง เช่นนี้ ความรู้สึกกลัวจำเลยย่อมเกิดขึ้นได้ในขณะนั้นทันที แม้ยังไม่ได้มีการเบิกความในห้องพิจารณาคดี ผู้เขียนจึงเห็นควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 172 เสียใหม่ ดังนี้

1) เห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 172 โดยแก้ไขเพิ่มเติมในวรรคสามและวรรคสี่ด้วยการกำหนดขอบเขตและข้อจำกัดให้ชัดเจนว่าพยานในคดีอาญาประเภทใดที่สามารถจะนำวิธีการสืบพยานดังกล่าวมาใช้ได้เหมือนดังเช่นในกฎหมายของต่างประเทศ อาทิเช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศอังกฤษ ไม่ใช่ว่าพยานทุกประเภทก็สามารถสืบพยานโดยวิธีการในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 172 วรรคสามได้ และเนื่องจากการใช้ระบบโทรทัศนวงจรรปิด สื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ ควรนำมาใช้ในกรณีคดีที่มีความจำเป็นจริงๆ ไม่ควรนำมาใช้กับทุกกรณี นอกจากนี้ ในมาตรา 172 วรรคสาม ควรบัญญัติให้นำระบบการประชุมทางจอภาพ Video Conferencing มาใช้ในการสืบพยานด้วยเพราะข้อดีของการสืบพยานโดยใช้สื่อและภาพ Video Conferencing คือ พยานไม่ต้องเดินทางมาเบิกความให้ถ้อยคำยังศาลโดยอาจเบิกความจากสถานที่อื่นใดยอมทำได้ อันเป็นการคุ้มครองพยานอย่างต่อเนื่อง และทำให้การดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอาญาในบางกรณีเป็นไปได้ด้วยความเรียบร้อย และสามารถทำได้ง่ายกว่ากรณีการสืบพยานบุคคลโดยใช้โทรทัศนวงจรรปิดและเป็นการพร้อมหน้าแบบ Mass Conferencing ที่ทำให้ทุกฝ่ายสามารถตรวจสอบกันและกันได้ และศาลสามารถใช้ดุลยพินิจชี้แนะนักคำพยานได้ดียิ่งขึ้น ในขณะที่การสืบพยานโดยใช้โทรทัศนวงจรรปิด พยานยังจะต้องเดินทางไปปรากฏตัวที่ศาลแม้ว่าจะถูกจัดให้อยู่ในห้องที่มีบรรยากาศที่ไม่เป็นทางการก็ตาม แต่ก็มีโอกาสที่พยานจะได้เผชิญหน้ากับจำเลยในบริเวณศาลอยู่ดี ทั้งนี้ เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิของพยานบุคคลในชั้นศาลให้ได้รับความคุ้มครอง

อย่างแท้จริง ทั้งยังเป็นการคุ้มครองคำให้การของพยานบุคคลเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องครบถ้วน อันจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพิจารณาคดีของศาล

2) เห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 172 วรรค 3 และวรรค 4 เรื่องวิธีการสืบพยานเสียใหม่โดยมีข้อความดังนี้

“สำหรับคดีที่มีอัตราโทษจำคุกขั้นต่ำตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไปหรือคดีที่จำเลยเป็นกลุ่มผู้มีอิทธิพล หรือคดีที่เกี่ยวกับองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ หรือคดีที่เกี่ยวกับการก่อการร้ายหรือความสงบเรียบร้อยของประเทศ ในการสืบพยานเมื่อได้พิเคราะห์ถึงเพศ อายุ ฐานะ สุขภาพอนามัย ภาวะแห่งจิตของพยานหรือความเกรงกลัวที่พยานมีต่อจำเลยแล้ว จะดำเนินการโดยไม่ให้พยานเผชิญหน้าโดยตรงกับจำเลยก็ได้ ซึ่งอาจกระทำโดยการใช้อินเทอร์เน็ต ระบบการประชุมทางจอภาพ Video Conferencing สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือวิธีการอื่นในลักษณะทำนองเดียวกัน

สำหรับคดีประเภทอื่นๆ ที่พฤติการณ์แห่งคดีไม่รุนแรง หากศาลพิเคราะห์ถึงความเกรงกลัวที่พยานมีต่อจำเลยแล้ว ศาลสามารถดำเนินการสืบพยานเพื่อป้องกันการเผชิญหน้าโดยตรงโดยวิธีการใช้กระจกที่มองเห็นได้ทางเดียวกันระหว่างพยานกับจำเลย เพื่อมิให้พยานมองเห็นตัวจำเลย แต่จำเลยยังคงสามารถเห็นพยานได้หรือวิธีการอื่นในลักษณะทำนองเดียวกันตามที่ศาลเห็นสมควร”

ทั้งนี้ เพื่อให้กฎหมายมีความชัดเจนและสามารถค้นหาความจริงแห่งคดี อีกทั้งสามารถคุ้มครองพยานบุคคลในคดีอาญาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป